

Azərbaycan-Avropa İttifaqı: iqtisadi əməkdaşlığın yeni mərhələsi

Azərbaycan və Avropa İttifaqı (Aİ) arasında iqtisadi əlaqələr ticarət, investisiya və enerji sahələrində qarşılıqlı faydalı əməkdaşlıqla xarakterizə olunur. Bu əlaqələr regional sabilliyin təmin olunması, texnologiya mübadiləsi və sosial-iqtisadi inkişaf üçün də mühüm imkanlar yaradır. Azərbaycanın strateji coğrafi mövqeyi və zəngin təbii resursları, Avropa İttifaqının isə iqtisadi gücü və texnoloji imkanları əməkdaşlığın tərəflər üçün strateji əhəmiyyətini və uzunmüddətli perspektivini təmin edir.

Avropa İttifaqı 27 dövləti birləşdirən dövlətlərarası iqtisadi və siyasi təşkilatdır. Rəsmi olaraq 1993-cü il noyabrın 1-də Maastrixt sazişi ilə təsis edilib. Lakin Aİ-nin tarixi daha əvvələ - 1951-ci il aprelin 18-nə gedib çıxır. Həmin gün Belçika, Almaniya, Fransa, Niderland, Lüksemburq və İtaliya tərəfindən Avropa Kömür və Polad Birliyi (AKPB) yaradılıb. Bununla da Avropada iqtisadi əməkdaşlığın təməli qoyulub. Əslində, birliyin yaranmasının başlıca səbəbi Avropa ölkələri arasında vaxtilə tez-tez baş verən qanlı müharibələrdir. 1870-1945-ci illərdə təkcə Fransa və Almaniya arasında çoxsaylı insan tələfatı ilə nəticələnən üç müharibə baş verib. Bu faciələrdən

sonra bəzi Avropa ölkələrinin liderləri sülhün təmin olunmasının yeganə yolunun ölkələrin iqtisadi və siyasi sahələrdə birləşməsi olduğunu düşünərək belə bir təşəbbüsə imza atıblar.

Azərbaycan Avropa İttifaqına üzvlük istiqamətində birbaşa addımlar atmasa da, "Şərq Tərəfdaşlığı" proqramı çərçivəsində, eləcə də enerji, ticarət və digər sahələrdə Aİ ilə fəal əməkdaşlıq edir. Azərbaycanın regiondakı strateji tranzit mövqeyi, Avropa ilə Asiyanın quru və hava nəqliyyat yollarının kəsişdiyi ərazidə yerləşməsi, həmçinin Avrasiyada mühüm nəqliyyat qovşağı rolunu oynaması ölkəni Avropa İttifaqı üçün cəlbedici tərəfdaş edir. Bu əməkdaşlıq texnologiya

mübadiləsi, investisiya imkanlarının genişləndirilməsi və regional sabilliyin təmin olunmasına da töhfə verir. Beləliklə, Azərbaycan və Aİ arasında qarşılıqlı faydalı münasibətlər tərəflərin strateji maraqlarına və regional inkişafın sürətlənməsinə xidmət edir.

Aİ Azərbaycanın neftdənkənar sahəyə və infrastruktur layihələrinə investisiyalar yatıraraq iqtisadi şəxələndirməyə dəstək verir. Ticarət əlaqələrinin genişləndirilməsi, standartların uyğunlaşdırılması və texnologiya transferi isə iki tərəf arasında iqtisadi əməkdaşlığın keyfiyyətini artıran əsas amillərdəndir. Bu iqtisadi əməkdaşlığın önəmi və perspektivləri Azərbaycan və Avropa İttifaqı rəhbərlərinin qarşılıqlı görüşlərində də vurğulanır. Tərəflər enerji təhlükəsizliyi, ticarət əlaqələrinin inkişafı və investisiya imkanlarının genişləndirilməsi kimi sahələrdə qarşılıqlı faydalı əməkdaşlığın əhəmiyyətini hər zaman qeyd edirlər. Görüşlərdə həmçinin innovasiya, texnologiya transferi və neftdənkənar sahənin şəxələndirilməsi məsələləri müzakirə olunur.

Bu mənada Aİ Şurasının prezidenti Antonio Koştanın Azərbaycanla iki gün öncəki səfəri çərçivəsində liderlərin mətbuata bəyanatında Prezident İlham Əliyevin söylədiyi bu fikirlər deyilənləri təsdiq edir: "Mən bəzi iqtisadi göstəricilərə nəzər saldım və gördüm ki, bu ilin yanvarında ticari dövriyyəimizin 50 faizi Avropa İttifaqı ilə bağlı olub. Ötən il dövriyyə bir az aşağı olmuşdur, lakin o, həqiqətən göstərir ki, Avropa İttifaqı bizim üçün birmümrəli ticari tərəfdaşdır. Əminəm ki, yeni layihələr və yeni investisiya imkan-

ları ilə sərmayələr iki istiqamətdə yatırılacaq. Hazırda biz həmçinin Avropada fəal şəkildə sərmayə yatırırıq. Ticari dövriyyəyimiz birmənalı olaraq artacaq. Tərəfdaşlığımızın mühüm hissəsi hər zaman enerji əməkdaşlığı olub, var və birmənalı olaraq olacaq".

Qeyd edək ki, liderlərin mətbuata birgə bəyanatının əsas mahiyyəti Azərbaycan-Aİ münasibətlərinin yeni mərhələyə qədəm qoymuğunu və strateji tərəfdaşlıq xarakterini yüksək səviyyədə təsdiqləməsidir. Bəyanat Azərbaycan ilə Aİ arasında əlaqələrin birgə maraqlara

əsaslandığını, qarşılıqlı hörmət, bərabərlik və ortaq fayda prinsipləri çərçivəsində inkişaf etdiyini vurğulayır. Birgə bəyanatın əsas mesajlarından biri də odur ki, Azərbaycan-Aİ tərəfdaşlığı yalnız enerji və nəqliyyat sahələri ilə məhdudlaşmır. Tərəflər müdafiə və təhlükəsizlik, rəqəmsal transformasiya və innovasiya, humanitar minatəmizləmə, bərpaulunan enerji və iqlim, eləcə də təhsil, mədəniyyət sahəsində əməkdaşlığı genişləndirmək niyyətini ifadə edirlər. Bu çoxşaxəli tərəfdaşlıq imkanları yeni əməkdaşlıq perspektivləri açmaqla, Azərbaycan və Aİ arasındakı iqtisadi əlaqələri uzunmüddətli və dayanıqlı əsasda inkişaf etdirmək əzmini vurğulayır. Bu inkişaf Azərbaycan və Aİ arasındakı münasibətlərin davamlı olaraq gücləndiyini sübut edir.

Son illər tərəflər arasında əməkdaşlıqda müşahidə olunan irəliləyişlər fonunda ötən il Azərbaycan və Aİ rəsmilərinin qarşılıqlı səfərləri, təhlükəsizlik, enerji və nəqliyyat sahələrində uğurla təşkil edilmiş dialoqlar da əlaqələrin inkişafına öz töhfəsini verib. Bu müsbət

dinamika əməkdaşlığın yeni səviyyəyə yüksəlməsi üçün əlverişli şərait yaradıb. Həqiqətən də, son iqtisadi göstəricilər Aİ ilə ticarət və investisiya sahəsində qarşılıqlı faydalı münasibətlərin xüsusi əhəmiyyət daşıdığını ortaya qoyur.

Göründüyü kimi, Azərbaycan və Avropa İttifaqı arasında iqtisadi əlaqələr davamlı olaraq genişlənir və dərinləşir. İqtisadiyyatda qarşılıqlı faydalı əməkdaşlıq tərəflərin strateji maraqlarını təmin etməklə yanaşı, regional sabilliyin və inkişafın sürətlənməsinə də töhfə verir. Birgə sözlər və həyata keçirilən layihələr göstərir ki, Azərbaycan-Aİ münasibətləri yalnız iqtisadi əməkdaşlıqla məhdudlaşmır, həm də sosial, təhsil, mədəniyyət və innovasiya sahələrində yeni perspektivlər açır. Beləliklə, əməkdaşlığın davamlılığı və strateji xarakteri tərəflərin qarşılıqlı maraqlarına və uzunmüddətli dayanıqlı tərəfdaşlığa əsaslanan münasibətlərin möhkəmlənməsinə xidmət edir.

Züleyxa ƏLİYEVƏ,
"Azərbaycan"